

פרשת כי תצא

זאת חקת התורה (יט, ב)

הרב משה פולאק בספרו "וידבר משה" כתב, כי הפסוק שבתחילת פרשתנו - "זאת חקת התורה" הוא המשך ישיר לאמור בסוף הפרשה הקודמת בענין התרומות והמעשרות הנתנים לכהנים וללויים. וזאת על פי דברי ה"חתם סופר" בפרשת בהעלותך, שפרש בדרך רמז את הפסוק:

"וזה מעשה המנרה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה היא, כמראה אשר הראה ה' את משה כן עשה את המנרה": "וזה מעשה המנרה" כלומר, כך היא דרכה של תורה [הנקראת "אור" והמנורה רומזת אליה, כידוע], "מקשה זהב" - קשה מאד לבוא לידי זהב ורכוש. ולא זו בלבד אלא שלפעמים אין ללומד התורה אפילו לחם לאכול.

וזוהו "כמראה אשר הראה ה' את משה" - בהר - כשם שבהיות משה רבנו בהר, לחם לא אכל ומים לא שתה, כן בבחינה זו "עשה את המנורה" - את התלמיד חכם, שיצטרך ללמד תורה מתוך הדחק. רק כך זוכים לתורה, כמו שאמרו חז"ל: "כל העולם נזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת". עד כאן דבריו הנפלאים של ה"חתם סופר". והנה, מי יבוא בסוד ה' לדעת מדוע כך קבע, שלמוד התורה יעשה דוקא מתוך הדחק,

אמנם ישנם כמה טעמים גלויים, ואחד מהם, כי רצה הקב"ה לזכות את כל ישראל שיהא להם חלק בתורה, על כן הנהיג עולמו שלומדי תורה יזדקקו לנדבת ידם של המוני בית ישראל. זהו, אפוא, הקשר שבין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו: שם מדובר על מתנות הלויים שאין להם חלק ונחלה, ובני ישראל הם אלו שצריכים להחזיקם על ידי נתינת המעשרות, ועל זה באה התורה ואומרת: "זאת חקת התורה" - "דא גזרת אוריתא", כך גדל תלמיד חכם. אין בררה, עליו לקבל מאחרים!

סיפר רבי חיים גרינמן שליט"א: פעם בהיותו אברך צעיר, היה דחוק מאד בפרנסה, ובאותם ימים הגיע אליו יהודי ובקש לעשות עמו עסקה של "יששכר וזבולון", וכיון שלדעת חלק מהפוסקים בהסכם כזה השכר על למוד התורה מתחלק בשוה - חצי ליששכר וחצי לזבולון, חשש לחתם על הסכם זה כי היה חבל לו על חצי משכר לימוד תורתו. מאידך גיסא, ללא הסכם זה - לא יתאפשר בידו ללמוד כלל. נגש אפוא אל ה"חזון איש" והציע בפניו את ספקו. נענה ה"חזון איש" ואמר, כי גם ויתור על חצי מהשכר נחשב כמסירות נפש ללמוד התורה, ועליו לעשות זאת!

מקור: הרב שלמה לווינשטיין